

Strategie podpory rozvoje dobrovolnictví Ústeckého kraje 2021 – 2022

Strategie podpory rozvoje dobrovolnictví Ústeckého kraje 2021 – 2022

Dvouletá podpora dobrovolnických center Ústeckého kraje v sociální oblasti

Předkládá: Regionální dobrovolnické centrum pro Ústecký kraj a RADA
dobrovolnických center Ústeckého kraje.

Zodpovědná organizace: Dobrovolnické centrum, z. s., IČ: 70225842

Prokopa Diviše 1605/5 400 01 Ústí nad Labem

Dokument byl schválen Zastupitelstvem Ústeckého kraje usnesením č. 141/31Z/2020 ze dne
7.9.2020.

Strategie podpory rozvoje dobrovolnictví Ústeckého kraje 2021 – 2022

PŘEDMLUVA

Předkládáme dokument s názvem Strategie podpory rozvoje dobrovolnictví Ústeckého kraje 2021 – 2022, alokace výzvy 500.000,- Kč v každém roce. Synergická podpora byla poskytnuta v období realizace národního projektu Ministerstva vnitra ČR s názvem Koncepce rozvoje dobrovolnictví v České republice s akcentem na zajištění regionální a oborové dostupnosti dobrovolnictví v podobě dobrovolnických center (ESF OPZ a SR ČR) a rozšířila spektrum dobrovolnických služeb i počty dobrovolníků na území Ústeckého kraje.

Hlavním tématem byl vznik Regionálního dobrovolnického centra pro Ústecký kraj, které bude spravovat lokální dobrovolnická centra, propagovat dobrovolnictví.

Cílem je zajistit dostupnější a kvalitnější služby poskytované dobrovolníkům, přijímajícím organizacím a jejich klientům na území Ústeckého kraje, podpořit místní dobrovolnická centra a dobrovolníky; získat přesný přehled o poskytovaném dobrovolnictví na svém území. Jedním z nástrojů je prosítování území tak, aby docházelo k pravidelné informovanosti a aktivizaci občanů formou strukturovaného dobrovolnictví a vyzdvižení významu všech veřejně prospěšných dobrovolnických činností a posílení uznání dobrovolníků a dobrovolnictví ve společnosti Ústeckého kraje obecně.

Co to je dobrovolnictví:

- Činnost vykonávaná bez nároku na finanční odměnu, na základě svobodné vůle a ve prospěch jiných.
- Dobrovolnictví bývá vykonáváno ve formě neplacené práce, občanského aktivismu nebo volnočasové aktivity.

Evaluace dokumentu Strategie podpory rozvoje dobrovolnictví Ústeckého kraje 2021 – 2022

V průběhu dvou let, tedy doby platnosti strategického dokumentu, došlo především k prohloubení spolupráce s dobrovolnickými centry v kraji a to nejen v souvislosti s obdobím koronaviru. Vyhlášeným dotačním programem bylo v roce 2019 podpořeno 5 organizací ve výši 346 000 Kč. Celkem bylo odpracováno téměř 15 tisíc dobrovolnických hodin téměř 7 stovkami dobrovolníků. Dobrovolnická centra se věnovala spolupráci se zdravotnickými a sociálními službami, kulturními službami, životnímu prostředí atd.

Strategie podpory rozvoje dobrovolnictví Ústeckého kraje 2021 – 2022

S ohledem na situaci letošního roku, kdy se většina z něj věnovala řešení problémů spojených s onemocněním covid-19, prozatím nelze vyhodnotit, zda skutečně došlo v průběhu platnosti strategie k nárůstu o 6 procent, nicméně existuje předpoklad, že byl nárůst rozvoje dobrovolnictví v kraji mnohem vyšší. Dobrovolnictví se právě v této době projevilo jako nedocenitelná forma pomoci lidem v nouzi, kterou je potřeba nadále podporovat.

Oblasti působnosti dobrovolnických center v Ústeckém kraji:

Dobrovolnictví je forma občanské aktivity, zdravého životního stylu, který se týká všech generací – rodin s dětmi, mladých dospívajících, dospělých, seniorů. Přispívá k podpoře tradičních hodnot ve společnosti, podporuje rodinné vztahy, společné aktivní prožívání volného času, posiluje hodnotový systém u dětí i mezigenerační solidaritu.

Dobrovolnictví propojuje potřebné s těmi, kteří chtějí svůj volný čas věnovat pomoci a podpoře druhých, bez nároku na finanční odměnu.

1. Dobrovolnictví ve zdravotnictví
2. Dobrovolnictví v sociálních službách
3. Dobrovolnictví v kultuře (včetně ochrany kulturního dědictví)
4. Dobrovolnictví ve sportu
5. Dobrovolnictví s dětmi a mládeží
6. Dobrovolnictví v ochraně životního prostředí
7. Mezinárodní dobrovolnictví a rozvojová spolupráce
8. Dobrovolnictví při mimořádných událostech
9. Firemní dobrovolnictví
10. Komunitní dobrovolnictví a rozvoj občanské společnosti
11. Dobrovolnictví v církvích a náboženských společnostech

Strategie podpory rozvoje dobrovolnictví Ústeckého kraje 2021 – 2022

Pozn.: Do sběru dat se zapojilo 6 dobrovolnických center v Ústeckém kraji.

Analýza poskytovaných a vykonávaných služeb dobrovolnickými centry:

1. Získávání, výběr, evidence dobrovolníků pro konkrétní dobrovolnické programy v regionu
2. Zjišťování potřeb přijímajících organizací
3. Školení a vzdělávání dobrovolníků
4. Smluvní zajištění dobrovolnické činnosti
5. Pojištění dobrovolníků
6. Zajištění supervize a intervize
7. Komunikace s přijímajícími organizacemi
8. Propagace dobrovolnictví v regionu a prezentace příkladů dobré praxe
9. Podpora rozvoje dobrovolnictví
10. Poradenství pro ostatní organizace, které pracují s dobrovolníky
11. Zvyšování kompetencí koordinátorů dobrovolníků a spolupracujících pracovníků
12. Sdílení dobré praxe v rámci regionu, dobrovolnických asociací, národních či mezinárodních projektů, atd.

Regionální dobrovolnické centrum (dále Regionální DC)

Na lokální i krajské úrovni může dobrovolnictví podpořit existence Regionálního dobrovolnického centra, které má krajskou působnost. Toto centrum shromažďuje aktuální informace o dobrovolnictví v kraji i v České republice, novinky v oblasti dobrovolnictví – legislativa, dotační tituly, nabídky školení

Strategie podpory rozvoje dobrovolnictví Ústeckého kraje 2021 – 2022

a dalšího vzdělávání, prezentuje příběhy dobrovolníků, možnosti, jak se zapojit. Regionální DC se aktivně podílí na zprostředkování nabídky a poptávky po dobrovolnické činnosti v rámci celého kraje, poskytuje poradenství. Dále podporuje a propaguje téma dobrovolnictví a to na různých veřejných akcích pro laickou i odbornou veřejnost, podílí se na propagaci v médiích.

Aktivně komunikuje s dalšími organizacemi, které dobrovolníky využívají – vysílají či přijímají. V rámci propojení dobrovolnictví a rodinné politiky může Regionální DC spolupracovat s různými typy organizací, kde mohou být dobrovolníci potřební. Jde o příspěvkové i neziskové organizace, mateřská a rodinná centra, školy, sociální služby.

Činnosti Regionálního dobrovolnického centra:

- Poskytnutí poradenství v oblasti dobrovolnictví (např. legislativní úpravy, akreditační řízení Ministerstva vnitra ČR, dotací apod.);
- Vytvoření a správa webové stránky - <https://dobrovolnictvi-usteckykraj.cz/>, na které budou zveřejňovány aktuální informace o dobrovolnictví z kraje i za Českou republiku. Web bude pravidelně doplňován.
- Vznik databáze dobrovolnických organizací i zájemců o dobrovolnictví za účelem zprostředkování příležitostí dobrovolnictví v kraji.
- Školení koordinátorů dobrovolníků, metodická podpora.
- Organizace minimálně 8 Dnů otevřených dveří dobrovolnictví v kraji (pro veřejnost)
- Organizace jedné dvoudenní akce – Dny dobrovolnictví, v rámci které proběhne propagace a prezentace dobrovolnictví, výstava dobré praxe apod.
- Rozvoj spolupráce s orgány samosprávy při tvorbě koncepcí rozvoje a podpory dobrovolnictví v kraji. Aktivní zapojení např. v oblasti přípravy a nastavení podmínek finanční podpory dobrovolnictví v kraji.

Mimořádné události – např. povodně, mrazy, pandemie (např. pandemie v r. 2020 – Covid 19).

Dobrovolníci, dobrovolnická centra, jiné pomáhající organizace jsou významnou složkou v rámci pomoci při mimořádných událostech. Tento systém je třeba koordinovat.

Činnosti krajského koordináčního centra dobrovolnické pomoci:

- nábor, základní proškolení, pojištění a koordinace dobrovolníků
- tvorba/distribuce propagačních materiálů vzhledem k veřejnosti (např. informační leták)
- koordinace a distribuce ochranných nebo pracovních pomůcek v rámci Ústeckého kraje (roušky, respirátory, rukavice, lopaty, pracovní oblečení, dezinfekční a úklidové prostředky apod.)
- podpora občanů - ohrožených cílových skupin - zajištění nákupu, vyzvednutí léků, doprovod/odvoz k lékaři, zajištění potravinové pomoci v případě akutní potřeby, pomoc při vyklizení domů, základní úklidové práce, psychická podpora zasažených
- aktivní komunikace se zástupci Krajského úřadu Ústeckého kraje

Strategie podpory rozvoje dobrovolnictví Ústeckého kraje 2021 – 2022

- aktivní spolupráce se zástupci Panelu humanitárních organizací, následné předávání potřebných informací dalším organizacím - např. do Dobrovolnických center
- komunikace, informování a koordinace Dobrovolnických center a další zapojených pomáhajících organizací
- sběr dat (výčet nabídky činností jednotlivých organizací, počty dobrovolníků, počty zapojených organizací apod.)

Dobrovolnická činnost v době covid - 19

Období fungování koordinačního centra : 15. 3.- 30. 6. 2020

Hlavní činností tohoto centra je na jedné straně vytváření husté krajské sítě spolupracujících dobrovolnických center, dalších organizací a dobrovolníků, kteří nabízejí různé formy pomoci, a na druhé straně sbírání informací o občanech, kteří v současné situaci potřebují podporu.

Krajské koordinační centrum dobrovolnické pomoci fungovalo pro občany každý den včetně víkendů a pracovníci zde řešili poptávku po nabízených službách. Díky databázi dobrovolníků bylo možné pomoci občanům.

K nejčastějším potřebám patřilo:

- nákup pro seniory (zavezení až do bytu seniorů)
- vyzvedávání léků
- distribuce roušek, dezinfekce, ochranných pomůcek
- on-line pomoc žákům se školní přípravou
- vydávání potravinových balíčků pro osoby/rodiny v krizové situaci

Výstupy pomoci krajského koordinačního centra v číslech:

Celkový počet seniorů: 102 (z toho opakovaná podpora 16 seniorů)

Celkový počet rodin: 42 (z toho opakovaná podpora 13 rodin)

Celkový počet dospělých osob do 60 let: 11 osob

Celkový počet lidí bez domova: 8 (z toho opakovaná podpora 3 osob)

Celkový počet registrovaných dobrovolníků v ÚK: 287

Zapojeno 101 dobrovolníků.

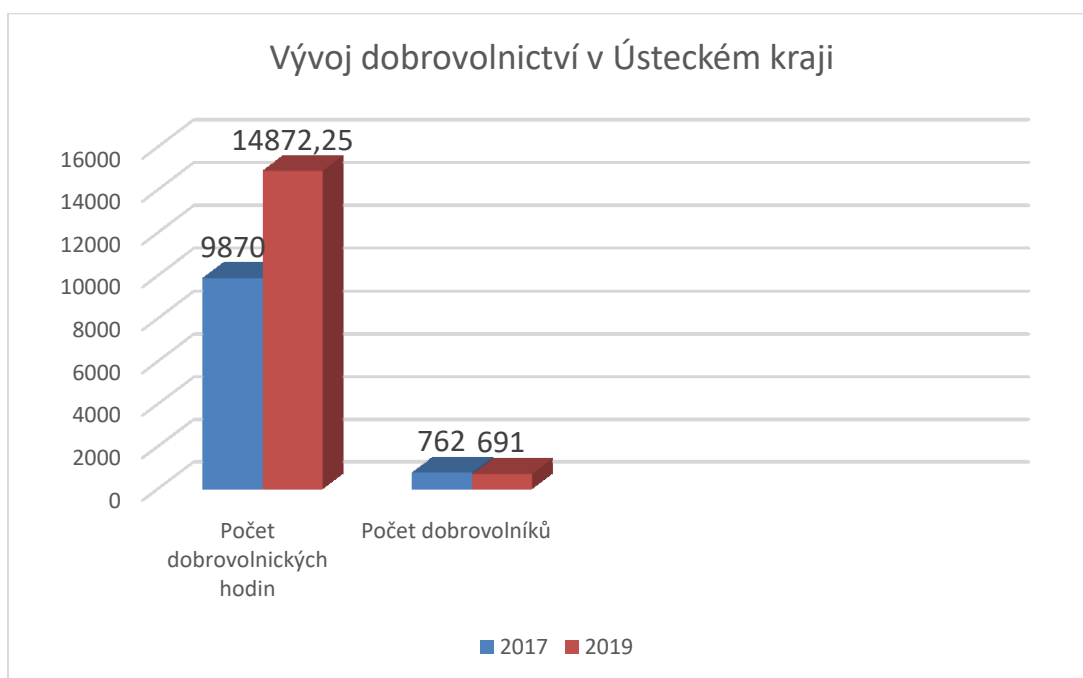
Zapojeno 21 zaměstnanců.

Zapojeno 34 stálých spolupracujících organizací.

Měřitelné cíle, prokázání dopadu dotace 2021-2022:

Strategie podpory rozvoje dobrovolnictví Ústeckého kraje 2021 – 2022

- Rozložení podpory dobrovolnických center po Ústeckém kraji – zapojení nejméně 8 dobrovolnických center v průběhu let 2021-2022
- Získání přesných údajů o výsledcích: **počet dobrovolníků v Ústeckém kraji, počet dobrovolnických hodin**, počet skupinových výcviků, počet proškolené veřejnosti, počet informačních a popularizačních kampaní v kraji, počet přijímajících organizací, počet uspořádaných besed na téma dobrovolnictví, apod.
- Zvýšení počtu dobrovolníků ve službách dobrovolnických center o 6%
- Zvýšení počtu dobrovolnických hodin o 6%

Pozn.: Do sběru dat vhodných k porovnání se zapojilo 5 dobrovolnických center.

Trocha historie dobrovolnictví po roce 1989:

1989	Vznik nových neziskových organizací a počáteční problémy s financováním přinesly nové možnosti pro uplatnění dobrovolníků, kteří měli pocit lidské sounáležitosti v rámci komunity, města či regionu - například zdravotní či sociální oblast, ochrana životního prostředí, kultura, atd.
2001	Mezinárodní rok dobrovolnictví
2003	Zákon č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě
2006	Vznik dobrovolnické kanceláře DOBRO-DRUH v Krajské zdravotní; v roce 2008 transformace na Dobrovolnický program Krajské zdravotní, a.s.; nyní ve všech sedmi nemocnicích

Strategie podpory rozvoje dobrovolnictví Ústeckého kraje 2021 – 2022

2007	Vznik RADY dobrovolnických center Ústeckého a Karlovarského kraje
2011	Evropský rok dobrovolnictví
2015	Vznik loga Rady DC SZ a společných informačních materiálů
2016-2017	Předsednickou organizací Rady DC SZ je Dobrovolnické centrum RADKA v Kadani
2018	Předsednickou organizací Rady DC SZ je INSTAND z. s. v Karlových Varech
2019-2020	Předsednickou organizací Dobrovolnické centrum, z. s. v Ústí nad Labem – schválený plán RADY DC SZ
2020	Vznik Regionálního Dobrovolnického centra pro Ústecký kraj a Krajského koordinačního centra dobrovolnické pomoci

RADA DOBROVOLNICKÝCH CENTER REGIONU SEVEROZÁPAD

Členové RADY dobrovolnických center Ústeckého kraje:

Dobrovolnické centrum	- Ústí nad Labem
Slunečnice	- Děčín
Diakonie ČCE	- Most
Dobrovolnický program Krajské zdravotní	- Krajská zdravotní, a.s./Ústecký kraj
RADKA	- Kadaň
DC ADRA Chomutov	- Chomutov
Spolu proti samotě	- Teplice
Dobro-volně	- Štětí
Sociální agentura	- Ústí nad Labem
Hospic sv. Štěpána	- Litoměřice
DS Levandule	- Žatec

Obrázek 1: Fotografie zástupců členských organizací a hostů zasedání.

Poslání RADY dobrovolnických center regionu Severozápad:

Posláním RADY je rozvíjet dobrovolnictví v regionu Ústeckého a Karlovarského kraje, spravovat síť partnerských dobrovolnických center a organizací, které s dobrovolníky spolupracují, informovat a motivovat veřejnost k dobrovolnické činnosti a systematicky posilovat prestiž dobrovolnictví a dobrovolníků v regionu.

Cílem je vytvořit vzájemně prospěšně informační a vzdělávací prostředí v oblasti rozvoje metod práce v dobrovolnických programech a projektech.

Co dobrovolnictví přináší pro sociální služby:

- Počet odpracovaných dobrovolnických hodin v sociálních službách za rok 2015 – **24.529** hodin v akreditovaných programech dle zákona o sociálních službách a **18.232** hodin jako osoby jiné, které nejsou v pracovně právním vztahu s poskytovatelem
- Počet odpracovaných dobrovolnických hodin – závazek pro rok 2019 – 45.000 hodin celkem a pro rok 2020 navýšení o 3%.
- Dobrovolnická centra v Ústeckém kraji vysílají dobrovolníky do několika desítek sociálních služeb – dobrovolnická centra dohromady uvádějí asi 95 vztahů spolupráce s poskytovateli
- Cílovými skupinami jsou rodiny s dětmi, děti, mládež, senioři, osoby se zdravotním postižením, osoby bez přístřeší, atd.

Jaké další aspekty dobrovolnictví lze v sociálních službách ocenit?

- Bezplatná pomoc při zajištění činností, na které se nedostává prostředků (trávení času se seniory, organizace volnočasových aktivit mládeže, organizace jednorázových akcí, zútulnění společenských prostor, apod.)

Strategie podpory rozvoje dobrovolnictví Ústeckého kraje 2021 – 2022

- Poskytovatel sociálních služeb může získat zpětnou vazbu laiků nezatížených profesionálním pohledem
- Poskytování sociálních služeb se propojuje s životem komunity a veřejnost získává praktické informace o jejich významu a fungování

Křesadlo – ocenění pro dobrovolníky z Ústeckého kraje.

- Cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci.
- Křesadlo je udělováno jedenkrát ročně dobrovolníkům, kteří věnují svůj volný čas dobrovolnickým činnostem a podílí se na různých akcích v Ústeckém kraji. 18. let udělování znamená mnoho dobrovolnických příběhů, které jsou z různých koutů kraje, z různých oblastí.
- Smyslem udělování je ocenit dobrovolníky, poděkovat jim a šířit myšlenku dobrovolnictví do hlubšího povědomí veřejnosti. Při slavnostním ceremoniálu je předáváno 6 Křesadel.

Ústecký kraj, 10. 8. 2020

Zpracovala: Mgr. Lenka Vonka Černá, Bc. Jiřina Gasserová Dobrovolnické centrum z.s., Ústí nad Labem

